

АНОТАЦІЯ

Романенко В. В. Державний податковий ризик-менеджмент як чинник безпеки вітчизняної економіки. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». Київ, 2021.

У дисертації розглянуто теоретичні та методичні підходи до економічної безпеки національної економіки та державного податкового ризик-менеджменту (далі – ДПРМ). Запропоновано методику оцінювання якості ДПРМ. Досліджено залежність інтегрального індексу економічної безпеки України від якості ДПРМ.

Сформульовані підходи щодо вдосконалення ризик-орієнтованого адміністрування основних бюджетоутворюючих податків в Україні.

Сформульовано принципи, цілі та завдання (етапи) ДПРМ. Досліджено організаційно-правове забезпечення ДПРМ в Україні. Науково обґрунтовано необхідність, а також викладено підходи та послідовність упровадження та розвитку системи ДПРМ в Україні. З'ясовано, що належний рівень економічної безпеки є одним із параметрів сталого розвитку країни.

Досліджено регресійні зв'язки показників економічної безпеки держави з рядом факторів ПР. Зокрема виявлено, досліджено та описано зв'язки: обсягів податкових втрат зі сприйняттям платниками податків (далі – ПП) оптимальності рівня податкового навантаження; обсягів ТЕ зі сприйняттям ПП оптимальності рівня податкового навантаження; інтегрального індексу економічної безпеки України з обсягами ТЕ. Для зниження ПР доцільним є зниження рівня. Шляхом аналізу динаміки показника суб'єктивного сприйняття платниками оптимальності рівня податкового навантаження визначено оптимальний рівень ефективної податкової ставки (23%), з точки зору 90% платників.

Сформульовано підходи програмно-цільового оцінювання та розвитку податкової державної політики, обґрунтовано доцільність їх застосування.

Виокремлено методи та податкові інструменти стимулювання інноваційного розвитку економіки України, обґрунтовано доцільність їх застосування.

Розроблено та запропоновано систему оцінювання якості ДПРМ. Досліджено зв'язок індексів якості ДПРМ та економічної безпеки України. Зазначений зв'язок є сильною кореляційною залежністю, параметри якої вказують на те, що варіація інтегрального індексу економічної безпеки України більш ніж наполовину визначається варіацією індексу якості ДПРМ.

Досліджено передовий світовий досвід ДПРМ, класифіковано інструменти ДПРМ. Виділені доцільні до першочергового впровадження в Україні засоби ДПРМ. Спрогнозовано вплив імплементації зазначеного передового досвіду ДПРМ на стан та динаміку економічної безпеки України.

Сформульовані науково обґрунтовані пропозиції щодо підвищення ефективності співпраці ДПС із іншими ОДВ та ОМС у контексті ДПРМ. Описано вплив імплементації зазначених пропозицій на економічну безпеку України.

Сформульовані пропозиції з упровадження та вдосконалення податкового стимулювання інноваційного розвитку окремих суб'єктів, секторів і галузей народного господарства України.

Ключові слова: економічна безпека, інноваційний розвиток, оподаткування, податкова політика, ризики, ризик-менеджмент, управління податковими ризиками, сталий розвиток

ABSTRACT

Romanenko V. V. State tax risk management as a security factor of a domestic economy. – Qualifying scientific work on the rights of manuscripts.

Dissertation for obtaining a scientific degree of the candidate of economic sciences (doctor of philosophy) in specialty 08.00.03 "Economics and management of national economy". – Higher educational institution "University of Economics and Law" KROK ", Kyiv, 2021.

The dissertation considers theoretical and methodological approaches to economic security of the national economy and state tax risk management (hereinafter – STRM). A methodology for assessing the quality of STRM has been developed and proposed. The dependence of the integrated index of economic security of Ukraine on the quality of STRM is revealed and investigated.

Approaches to improving risk-oriented administration of basic budget-generating taxes in Ukraine are formulated.

The object and subjects are outlined, the principles, goals and objectives (stages) of STRM are formulated. The organizational and legal support of STRM in Ukraine is investigated. The necessity is scientifically substantiated, and also approaches and sequence of introduction and development of STRM system in Ukraine are stated. It has been found that an adequate level of economic security is one of the parameters of sustainable development of the country.

The regression relations of the state economic security indicators with a number of tax risk factors are investigated. In particular, the connections of: volumes of tax losses with the perception of taxpayers of the optimality of the level of tax burden were identified, studied and described; volumes of shadow economy with the perception of optimality of the level of tax burden by the taxpayers; integrated index of economic security of Ukraine with the volume of shadow economy. To reduce the tax risks, it is advisable to reduce the level of shadow economy. By analyzing the dynamics of the indicator of subjective perception of taxpayers of the optimal level of the tax burden, the optimal level of the effective tax rate (23%) was determined, from the point of view of 90% of taxpayers.

The approaches of program-target estimation and development of tax state policy are formulated, the expediency of their application is substantiated.

Methods and tax instruments for stimulating the innovative development of Ukraine 's economy are singled out, the expediency of their application is substantiated.

An STRM quality assessment system has been developed and proposed. The connection between the indices of quality of STRM and economic security of Ukraine is investigated. This relationship is a strong correlation, the parameters of which indicate

that the variation of the integrated index of economic security of Ukraine more than half is determined by the variation of the quality index STRM.

The advanced world experience of STRM is investigated, the tools of STRM are classified. The STRM instruments expedient for primary implementation in Ukraine are allocated. The impact of the implementation of this best practice of the STRM on the state and dynamics of economic security of Ukraine is predicted.

Scientifically substantiated proposals have been formulated to increase the effectiveness of cooperation between the State Tax Service and other state authorities and local self-government bodies in the context of the State Tax Service. The impact of the implementation of these proposals on the economic security of Ukraine is described.

Proposals for the innovative development of individual entities, sectors and sectors of the economy of Ukraine tax incentives introduction and improvement are given.

Keywords: economic security, innovative development, taxation, tax policy, risks, risk management, tax risk management, sustainable development

АННОТАЦИЯ

Романенко В. В. Государственный налоговый риск-менеджмент как фактор безопасности отечественной экономики. - На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 - экономика и управление национальным хозяйством. - ВУЗ "Университет экономики и права« КРОК ». Киев, 2021.

В диссертации рассмотрены теоретические и методические подходы к экономической безопасности национальной экономики и государственного налогового риск-менеджмента (далее – ГНРМ). Предложена методика оценки качества ГНРМ Исследована зависимость интегрального индекса экономической безопасности Украины от качества ГНРМ.

Сформулированы подходы по совершенствованию риск-ориентированного администрирования основных бюджетобразующих налогов в Украине.

Сформулированы принципы, цели и задачи (этапы) ГНРМ. Исследовано организационно-правовое обеспечение ГНРМ в Украине. Научно обоснована необходимость, а также изложены подходы и последовательность внедрения и развития системы ГНРМ в Украине. Выяснено, что надлежащий уровень экономической безопасности является одним из параметров устойчивого развития страны.

Исследованы регрессионные связи показателей экономической безопасности государства с рядом факторов налоговых рисков. В частности выявлены, исследованы и описаны связи: объемов налоговых потерь с восприятием налогоплательщиками (далее – НП) оптимальности уровня налоговой нагрузки; объемов теневой экономики с восприятием НП оптимальности уровня налоговой нагрузки; интегрального индекса экономической безопасности Украины по объемам теневой экономики. Для снижения налоговых рисков целесообразно снижение уровня теневой экономики. Путем анализа динамики показателя субъективного восприятия плательщиками оптимальности уровня налоговой нагрузки определен оптимальный уровень эффективной налоговой ставки (23%), с точки зрения 90% налогоплательщиков.

Сформулированы подходы программно-целевого оценивания и развития налоговой государственной политики, обоснована целесообразность их применения.

Выделены методы и налоговые инструменты стимулирования инновационного развития экономики Украины, обоснована целесообразность их применения.

Разработана и предложена система оценки качества ГНРМ. Исследована связь индексов качества ГНРМ и экономической безопасности Украины. Указанная связь является сильной корреляционной зависимостью, параметры которой указывают на то, что вариация интегрального индекса экономической безопасности Украины более чем наполовину определяется вариацией индекса качества ГНРМ.

Исследован передовой мировой опыт ГНРМ, классифицированы инструменты ГНРМ. Выделены целесообразные для первоочередного внедрения в Украине средства ГНРМ. Спрогнозировано влияние имплементации указанного передового опыта ГНРМ на состояние и динамику экономической безопасности Украины.

Сформулированы научно обоснованные предложения по повышению эффективности сотрудничества ГНС с другими органами государственной власти и местного самоуправления в контексте ГНРМ. Описано влияние имплементации указанных предложений на экономическую безопасность Украины.

Сформулированы предложения по внедрению и совершенствованию налогового стимулирования инновационного развития отдельных субъектов, секторов и отраслей народного хозяйства Украины.

Ключевые слова: экономическая безопасность, инновационное развитие, налогообложения, налоговая политика, риски, риск-менеджмент, управление налоговыми рисками, устойчивое развитие